

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

โลกในยุคปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้นำเงินตราเข้ามาใช้จ่ายในประเทศเพิ่มมากขึ้นทุกๆ ปี ซึ่งนับว่าเป็นการลงทุนต่อเนื่องเพิ่มขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการขยายโอกาสในด้านอาชีพ การบริหารและธุรกิจบริการแก่คนไทยจำนวนมาก อุตสาหกรรมท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจหลากหลายประเภททั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ธุรกิจเหล่านี้จะขายการบริการให้แก่นักท่องเที่ยวโดยตรงและยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ซึ่งรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะกระจายออกไปสู่หลายอาชีพและหลายท้องถิ่น โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวที่มีรายได้มาจากการท่องเที่ยวทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจมีการลงทุนหรือขยายกิจการอันเป็นผลให้มีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยนั้น ตลาดนักท่องเที่ยวถือเป็นตลาดสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ในปัจจุบันนี้เกิดการแข่งขันที่สูงมากในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หากแต่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรที่ได้เปรียบกว่าประเทศอื่นๆ แต่ละจังหวัดจะมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองทำให้เกิดการท่องเที่ยวขึ้น ซึ่งเป็นรายได้ที่สำคัญของจังหวัดนั้นๆ หน่วยงานที่มาจากภาครัฐจึงได้เข้ามาให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง โดยมีนโยบายและโครงการต่างๆ มากมายสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นและการที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนเพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศและแข่งขันกับนานาประเทศได้ ทำให้เกิดการตอบสนองของภาครัฐและภาคธุรกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งเกิดกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาทางการท่องเที่ยวของทุกจังหวัดขึ้นและยิ่งวิทยาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีมากเท่าใด ก็ยิ่งทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทมากเท่านั้น เพราะมนุษย์เราต้องการพบเห็นสิ่งใหม่ๆ และต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ ประสบการณ์และต้องการเปลี่ยนบรรยากาศ ที่ซ้ำซากจำเจจากชีวิตการทำงาน รวมทั้งมีความจำเป็นด้านอื่นๆ เช่น การเดินทางเพื่อพักผ่อน เพื่อเยี่ยมเยียนเพื่อนฝูงญาติมิตร หรือการเดินทางเพื่อร่วมประชุมสัมมนา

ดังนั้น การพัฒนาทางการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพื่อการเกิดรายได้อย่างต่อเนื่องและในระยะยาว อย่างไรก็ตามการพัฒนาต้องมีการศึกษาถึงตลาดหรือธรรมชาติของนักท่องเที่ยวและศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว สิ่งต่างๆ ที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจในความต้องการที่จะเดินทาง หรือสิ่งต่างๆ ที่ทำให้

ความต้องการถูกระงับไปหรือทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกต่อการเดินทางลดน้อยลงได้ การเข้าใจนักท่องเที่ยวหรือภาพลักษณ์ของสถานที่ต่างๆ ในสายตานักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งที่ควรศึกษาให้เข้าใจชัดเจน เพื่อเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของทิศทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเฉพาะของแต่ละพื้นที่ (สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว. 2552 : ออนไลน์)

ปัจจุบันความต้องการด้านการท่องเที่ยวของมนุษย์มีเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยหลายประการ เช่นการคมนาคมขนส่งที่สะดวกขึ้น การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ที่ดึงดูดใจ ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเรื่องความงดงามตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา ทะเล ป่าไม้ เกาะแก่ง เป็นต้น
2. ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและวัตถุ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ หรือเพื่อประโยชน์ของมนุษย์เอง เช่น พระราชวัง ศาสนสถาน ชุมชนโบราณ อนุสรณ์สถาน เป็นต้น
3. ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเองอีกประเภทหนึ่ง เป็นรูปแบบของการดำรงชีวิตผู้คนในสังคม ซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบทอดกันมานาน เช่น สภาพชีวิตในชนบท หมู่บ้านชาวเขา งานแสดงสินค้า ประเพณี เป็นต้น

จากทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้ง 3 ประเภท โดยที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกท่องเที่ยวได้ตามความสนใจ และทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวให้ความสนใจไปเยี่ยมชมมากกว่าทรัพยากรประเภทอื่นๆ เพราะสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายและเป็นสิ่งที่มุ่งเน้นความงามตามธรรมชาติ จึงไม่จำเป็นต้องใช้ความชำนาญและความสนใจเป็นพิเศษในการชื่นชมความงามของแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ (นิศา ชัชกุล. 2548 : 1)

“เกาะกูด” เป็นเกาะที่อยู่สุดท้ายทางทิศตะวันออกของประเทศไทยในน่านน้ำทะเลตราด และมีความใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากเกาะช้างในจังหวัดตราด หรือเป็นเกาะที่ใหญ่เป็นอันดับ 4 ของประเทศ มีเนื้อที่ประมาณ 105 ตารางกิโลเมตร ระยะทางห่างจากตัวเมืองตราด 80 กิโลเมตร ลักษณะโดยทั่วไปของเกาะเป็นภูเขาและที่ราบสันเขาซึ่งเป็นต้นกำเนิด ลำธาร สายน้ำ มีน้ำตกที่มีชื่อเสียง อย่างน้ำตกคลองเจ้า ถือว่าเป็นน้ำตกประวัติศาสตร์ คือพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เคยเสด็จประพาส เมื่อ พ.ศ. 2454 โดยทรงพระราชทานนามว่า “น้ำตกอนันตึก” เพื่อเป็นที่ระลึกถึงองค์เชิขงสี่อ กษัตริย์ยวนที่เคยเข้ามาลี้ภัยจากการจลาจลในสมัยรัชกาลที่ 1 และด้วยความที่อยู่ห่างไกลจากฝั่งและเป็นเกาะขนาดใหญ่ ทำให้ความเป็นธรรมชาติเปี่ยมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์อยู่อย่างมาก เหมาะแก่ผู้ที่ต้องการท่องเที่ยวพักผ่อนและผู้ที่ต้องการแสวงหาธรรมชาติอย่างแท้จริง อีกทั้งยังมีป่าชายเลนที่สมบูรณ์และแนวปะการังนานาชนิด และน้ำทะเลใส สีมรกต จนได้รับการขนานนามว่า “อันดามันแห่งทะเลตะวันออก”

ด้วยเหตุนี้ ในปี พ.ศ. 2545 กิ่งอำเภอเกาะกูด จังหวัดตราด เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่ถูกผนวก รวมให้เป็น "พื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนหมู่เกาะช้างและพื้นที่เชื่อมโยง" ภายใต้แนวคิด สนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวระดับ "เว็ลด์คลาส" ซึ่งทำให้เกาะกูดเริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว มากขึ้น เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

เมื่อมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะกูดให้เป็นที่รู้จักกันมากขึ้น แต่ไม่มีการพัฒนาเกาะกูด ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอย่างจริงจัง กล่าวคือ ไม่มีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับ ของพื้นที่ โดยไม่พิจารณาขีดความสามารถทางด้านสังคม เมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเกาะกูด มากขึ้น ทำให้เกาะกูดประสบปัญหาทั้งทางด้านสภาพแวดล้อม เช่น มีนักลงทุนเข้ามาลงทุนกันมากขึ้น การก่อสร้างรีสอร์ทมีมากขึ้น สาธารณูปโภคอาจไม่เพียงพอที่จะรองรับความเติบโตด้านการท่องเที่ยว การนำสินค้าจากท้องถิ่นอื่นๆ เข้ามาจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวทำให้สินค้าพื้นบ้านค่อยๆ หายไป อิทธิพลจากวัฒนธรรมใหม่กำลังเข้ามามีบทบาทมากขึ้นทำให้มีความขัดแย้งกับวัฒนธรรมดั้งเดิม ปัญหาการอนุรักษ์วิถีชุมชนและศิลปวัฒนธรรมด้วย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตราด. 2555 : ออนไลน์)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด โดยการศึกษาครั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงปัจจัย ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้สอดคล้อง หรือตอบสนอง ความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด เพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่อเดือน

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด
2. เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ
3. เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้ที่ทำการศึกษาครั้งต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด ปี 2554 จำนวน 25,608 คน (การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดตราด. 2554 : 5)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบขนาดของเครื่องซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 44) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ศึกษาไว้ดังนี้

1. ตัวแปรต้น/ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย
  - 1.1 เพศ
  - 1.2 อายุ
  - 1.3 สถานภาพ
  - 1.4 ระดับการศึกษา
  - 1.5 รายได้ต่อเดือน
2. ตัวแปรตาม คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่
  - 2.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจ
  - 2.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
  - 2.3 ด้านการคมนาคมขนส่ง
  - 2.4 ด้านการบริการ
  - 2.5 ด้านการประชาสัมพันธ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. **การท่องเที่ยว** หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง ชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งเป็นการกระทำเพื่อผ่อนคลายในความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อน หรือหาความรู้ เป็นต้น

2. **นักท่องเที่ยว** หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งสถานภาพของนักท่องเที่ยว ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

3. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยว** หมายถึง ปัจจัยที่ลึกลงไปในด้านต่างๆ ที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวเกาะกูด จังหวัดตราด ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

3.1 **ด้านสิ่งดึงดูดใจ** หมายถึง ปัจจัยด้านสิ่งดึงดูดใจต่างๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวเกาะกูด เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนธรรมท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นต้น

3.2 **ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก** หมายถึง ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวเกาะกูด เช่น การจัดวางผังขายสินค้าและทางเดิน ร้านค้า ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม บริการเรือข้ามฟาก แผ่นป้าย/สัญลักษณ์ สุขาและสภาพแวดล้อม ภายในแหล่งท่องเที่ยว/ชุมชน เป็นต้น

3.3 **ด้านคมนาคมขนส่ง** หมายถึง ปัจจัยด้านการคมนาคมขนส่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยตัดสินใจออกท่องเที่ยวเกาะกูด เช่น ความสะดวก ความปลอดภัยในการเดินทาง เป็นต้น

3.4 **ด้านการบริการ** หมายถึง ปัจจัยด้านการบริการต่างๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวเกาะกูด เช่น การต้อนรับของประชาชนหรือพนักงานบริการในพื้นที่ เจ้าหน้าที่ให้บริการข้อมูลแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว บริการสถานที่จอดรถ บริการล่องเรือเที่ยวรอบเกาะ บริการมอเตอร์ไซค์/จักรยานให้เที่ยวรอบเกาะหรือบริการรถเช่าให้กับนักท่องเที่ยว เป็นต้น

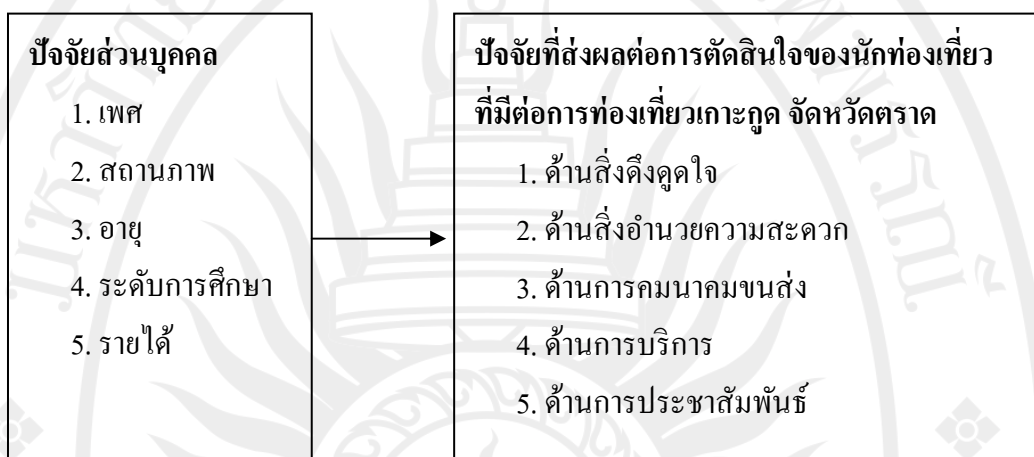
3.5 **ด้านการประชาสัมพันธ์** หมายถึง ปัจจัยทางการประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวในเกาะกูด เช่น ข้อมูลการท่องเที่ยวทั้งจากนิตยสาร การท่องเที่ยว เว็บไซต์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่ออื่นๆ เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงได้ดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น/ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเกาะภูเก็ต จังหวัดตราด แตกต่างกันไปเมื่อจำแนกตาม เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน